

Մանգումսի Էֆենար

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

1866 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 3 ՃԻՄԱ ԻՐԹԷՍԻ

ՆԻՄԵՐՈ 140

Մանգումսի Էֆենար հասկանալի 6 եանի սենեակ 300 հիւսիս վերին, սենեակի դռնէն, բոսթա փարաք տախի հիւսիս օրարագ, 200 զ" օրու, արժէք 100 զ" օրու, վե նիւսիս տախի 50 ար փարաք տախի արագ տրք:

Իլանաթըն պէճէր սաճիլ իշին, պիւնճի տէֆատա 5, իրի ճի տէֆատա 2, վե իւնիւնիւ վե սալիլ տէֆատա 1 եր զուրուշ սլընիւնադ տրք:

Մէքթուզ վե սալիլ, Պէյ օղունտա տօղու Էօտա 349 նիւսիւն Էանէտէ 1, ԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱՆԹ Թաղա, նիւսիւն, Կարապետ 3. Փանոսեանէ կեանալ իշինէ Էօտի:

ՄԱՆՁՈՒՄԷՅԷ ՄԱԽՍՈՒՄ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Փարիս, 14 սիւլտ. իսպանիա սաաթ 6 վե 20 տաղըգաւընտա:

Մէքսիգատա Ֆրանսա մէնէրալը Օսմու տինին հարալիյէ վեքեալէթինի, վե Ֆրանսա էնթանտ.նը Ֆրիանըն մալիյէ վեքեալէթինի գապուլլէրինէ Ֆրանսա տէվլէթի թարաֆընտան միւսաատէ օլունմալը տրք:

Պէրլինին Մօնիթէօր նամ գաղէթասը Իթիգատընա կէօրէ, էկէր միլլէթ մէճիւսի թարաֆընտան իսթիգրաղ մատուլինէ րէտա Իլէ ճէվապ վերինի իսէ, մէճիւսի մէղքիւր տաղըտըրաճադ տրք:

Օսմալը ֆօնտօլարը
Լօնտրա 321-8
Փարիս 55

ՀԱՎԱՏԻՍՍԹԸ ԽՍՐԻՃԻԹՅԷ

Պու կիւնիւրտէ գաղէթալարտա պիր աճալիպ հալտալիս օգունմադտա տրք, չէօյլէ քի, կիւնա Ֆրանսա, Բրուսսել, Ալթըրիա վե Բուսիա պէյնիստէ պիր իթ. թիհատ հասը օլարագ, իթթիլալ րու հունա պիր մէրքէզ կիպի օլան Պէլճի գատան, շու րուհուն տէֆ ու իզալէսիւնէ չալըշաճադ իմիշ:

Պու հալտալիս իլք աճալիպլիսի շուրասընտա տրք քի, էօյլէ պիր քիւլ չիւք տէվլէթէ գարըն տէօրթ մուազ. զամ տէվլէթէր էմրի իթթիհատա միւրաճաաթ իտէճէքլէր իմիշ:

Պէլճիգա տէվլէթի պու կիւնիւր կիւն հէր նէ գատար քիւլիւք պիր տէվլէթ իսէտէ, նիզամ ու ինթիզամ վե էմրի թէգատալիւմ վե սէրպէսթիյէթ զըմընտա էն իլէրուտէ պիր տէվլէթ օլունգ. տան պաշա, Ֆրանսա իլէ ինկիլթէրա պէյնիստէ պիր սէտալի միւսանաաթ իհ. թիաթիյէ կիպի պուլունմադտէ, վե ին. կիլթէրաւըն հիւսնի նաղարըն տախի տալէթ իթմէքտէ տիր:

Իկէր շու հալտալիս սաճիլ իսէ, բէք թէաճիւպէ շաեան տրք, գիրա, էլթու պատա սէրպէսթիյէթ ու մէտէնիյէթ կիւնտէն կիւնէ իլէրու կիտէճէք եէրտէ, մուգալիլի օլարագ կիւնտէն կիւնէ տիւշ. մէնէրի արթմադտա տրք տիւք տիր. հալ պու քի, սէրպէսթիյէթի պօղմադ իսթէյէն տէվլէթիլին շու նիյէթիլի, թէհի եէրտէ չալըշաճադ տիւք տիր. չիւնքի, սէրպէսթիյէթ րու հու թօ. հումու հէր թարաֆտա էքրիլիշ պիթ. միշ, վե ֆիլիսէնմէեէ պաշալըշ օլուն. զունտան, պաշալ մէմալիքտէ պուլունանը թէլէֆ իթմէգտէն էվլէլ, պիզ. զաթ քէնտի մէմալիքլէրինտէ տալըտը. նը վե չիւքլէրինի կէօրէճէքլէրի պի իշ. թիպաճ տրք:

Պունտանտա գալթինազար, Ֆարզ ի. տէլիւմ քի էվրօպատա պուլունան սէր. պէսթիյէթին պիր գօլունու եալսօտ պիր պաճաղընը քէտալիլէր, մէկէրչի օլ. ճիհէթլէ միւմթէնի իւլ զալէպէ օլան Ամէրիգա ճիւմհուրիյէթինի տախի պիր հուտուտ իշինէ տալիլէճէքլէրի. տիր. պուրալարը բէք աղլէ մուգալիլ չէյլէր օլունգունտան, պիզճէ պու հա. վատիս թիւրլէհաթ նէվինտէն օլունը տրք:

— Վիեննանըն Տէպա նամ գաղէթա. սընտա շու աթիտէքի պահս օգունմուշ տուր:

«Ազադաւ, պիր սուրէթի չէտիտէ օլ. տուղու հալտէ, Շարք մէսէլէսինի գա. րըշտըրըմալը միւրատ օլունմադտա օլ. լուպ, վե մէղքիւր մէսէլէնի էսալա. րը իւզէրինտէ էվրօպա տէվլէթիլին քէաֆֆէսիլին սէս չըգարըպ վե սէր կէօթէրէճէքլէրի բէք իհթիմաւ. տէն տիր. լաքին, եալընը միւրատ օլ. լունմադըլըն քիֆայէթ իթմէյէճէկի:

տէ էմրի ճէլիտիր. գիրա, էօյլէ պիր մէսէլէսին պիր նէթիճէյի խալիլի չը. գարապըպ քիւսթալըպ, հէման քիւ. սէնին գուտրէթի տախիլինտէ տէյիլ տիր տէնտէ ճալիգտիր, չիւնքի, Շարք մէ. սէլէսի իյի եալսօտ ֆէնա հէր գանդի սու. լէթտէ իթսվիլէ օլունտա, էվրօպա տէվ. լէթլէրինի քաֆֆէսիլին իթթիֆազընա միւհթաճ պուլունմադ տրք, իմտի, չիմտի էվրօպա, շու միւշքիլին հալ. լինէ սէպէպիլիլէթ վիլէճէք օլան միւնա. զաեա կիրիլմէքլէր մէճպուր իթմէք իս. թէեէն րիւմ օլալիլէճէք տիր:

«Ինկիլթէրա սուլհ ու աալիլէ իսա. լէլ կէլմէսինի իսթմէզ. Ֆրանսա քէնտի. յէ մալսուս պիր թարիգ թուլմուշ օնա տէվամ իթմէքտէ, վե իյնէլէ թիւ. ֆէնքլէրին թէճրիւպէլէրիլէ մէշղու. պուլունմադտէ, Բրուսիա պա. նամ պիր երան կիպի քէնտի եապան էօրիւզիւնիւ եուլմուշ օլմաղին անը հազմ իթմէքլէր չալըշաճադտա, իթալեա անճադ քէն. տուլի տիւլիւնմէքտէ, Ալթըրիա քէնտու. յի թօլաեապիլիլին իշին խարիճէն իս. թիւահաթա միւհթաճ պուլունմադտա, վե րուսիա իսէ, թէքմիլ էվրօպա, էօյ. լէ պիր իուսուսա տալէթ իյլէմէք թէտ. պիրինտէն ուզադտա պուլունմադտա տրք:

«Վէ հիւքիւմէթլէր իլէ էհալիլէրին միւրատ իթմէտիքլէրի պիր չէյի, թապիւ. աթըն տախի իսթմէյէճէկի տէրքեար տրք: Պունտան պիր գաշ հաֆթա տա. հա սօնրա, բօլթիլիգա տէրեալընը գա. լամըշ օլան պօրալար տաղըլըպ, հէր քէս տէյիլ գաալէրտէն մատուտ պուլունան մուհարէպէլէրէ միւպաշէլէթի տիւլիւ. նէճէք, իլա քէնտի իշինլէ մէշղու. օլա. ճադ տրք: Կէրչի, գըշ եազալաշտըգտա, էվրօպա տիպումաթլարըն պիրտէ Շարք մէսէլէսի եուլմուլթաեաճազլարը իհթի. մալտէն տիր. լաքին շու եուլմուլթաեա:

մէջտանէ կէթիւմէք իշխն , բօլիթիգա իւք պահարընըն հարեթէթի տէրէճէսի միւ-
տախոյնիսն միւ հթած պուլունաճագորըր
« Հէր նէ դատար Մ. տը Մութէնին
էֆթարընա մուղայիր իսէտէ , պու կիւն-
քի կիւն Շարգ մէսէլէսի քէսպի էհէմ-
միսէթ իյլէմէմիշ տիր . իւրուտէ շու
մէսէլէ մէվգըրի միւզաքէրէյէ վազ օլուն-
աա տախի , վազթ ու հալէրին կիտիշի-
նէ թապի պուլունուպ , վէ շիմտի իսէ
հէր հիսապըն խարիճինտէ պուլունմադ-
աա տըր . Հէլէ Սվսթրիա շիմտիքի հալ
էօյլէ շէյլէրէ գարընագորըն անճագ
տախիլէն քէնտի իշխնի նիգամընա գօյ-
մալլըղա չալըշմալը տըր , զերա հէր մէն-
ֆաաթըն անտէն հուսուլ բէգըր օլաճա-
ղընտա շիւբհէ եօգ տուր :

« Ինկիլիզ դապէթալարը , հէր նէ գա-
տար ժէնէրալ Մէնապրէա իշխն , վէնէ-
տիրտէ պուլունան էշնայի նատիտէնին
վիլէննաեա նագլի գըմնընտա շէտիտէն
բրօթէսթօ իթմէք իւզըն հիքիւմէթի
թարաֆընտան էմր ու թալիմաթ ալըշ
տըր զանն իթմէքտէ իսէլէրտէ , մէզքիւր
ղաղթ թալար եանըմագտա տըրլար , զերա
ժէնէրալ Մէնապրէա էօյլէ պիր իտտաեա
տայլը վէսիլէ կէօրմէմիշ տիր . վազաա
Ալսթրիաեա միւթէալլիք էշնանըն վի-
էննաեա նագլ օլունաճագը թապիի տիր
լաքին Ավսթրիա հիւքիւմէթի , վէնէտի-
եէ այիտ օլան պիր հապպէյէ տախի թօ-
գունուլմագլըղը խաթըրնտան պիլէ կէ-
շիւրմէմիշ տիր , շէօյլէ քի պու պապտէ
խապաթ լազըմ կէլտիկինտէ , հազըր ու
միւնթագըր օլունուղունու զու տախի պէ-
եան իսէլիզ :

— Բրուսիա տէվէթիյլէ միլէթ մէճ-
ըսի պէյնիստէ էվլէրտէն սէրու առէմի
իմթիգաճ տէրքեար օլունպ , վէ շու սոն
ֆիւթու հաթ սայէսինտէ , թարաֆէյն
պէյնիստէ խալիճէ հիւսնի հալ վազը օլ-
մուշ , վէ սրլթրգ պուլունտան սօնրա Մ.
տը Պիզմարզըն թէքլիքէրինին պիւա միւ-
մանաաթ մէճըսի մէզպուր թարաֆըն-
տան գապուլ օլունաճագը թալիմին օ-
լունմուշ իսէտէ , մուախիսէրէն զուհու-
րա կէլէն պիր վուգուաթ մուղայիրինի
խապաթ իյլէմիշ տիր . շիւնքի , Բրուսիա-
նըն երեսփոխանլարը քէնտի մէսպտէ վէ
սէպաթլարընտան շաշմարդլարընտան ,
հիւքիւմէթ թարաֆընտան թադտիմ օ-
լունտան 60 միլիօն թալէրլիք պիր խաթիգ-
րազըն ախզընա միւսաատէ օլունմաեղպ ,
անճագ նըսֆընա միւսաատէ օլունմուշ
տուր . հիւքիւմէթ շու քիւ շիւքիւլիւ գա-
պուլ իտէր իսէ քէնտույէ մախուս
պուլունան քիպրինէ թօգանաճաղը , վէ
գապուլ իթմէզ իսէ մէճըսի մէզպուր
ազալարընըն թէճտիտի լազըմ կէլէճէկի ,
վէ օլ վազըթ խալիճէ գըր ու գալէ սէ-
պէպիյնէթ վէրլիճէկի պէտիհի տիր :

— Ֆրանսաճա պիւլիւք մէսէլէրտէն
պիրիսի , Ֆրանսըղ ապիւրինին Մէքսիգա-
տան չըգմասը տըր , զերա պու խուսուս
Ամէրիգա ճիւմհուրիյնէթ իյլէ Ֆրանսա
տէվէթի պէյնիստէ տայիմա պիր պիւ-
րունտէթէ վէսիլէ վիւրմէքտէ տիր :

Պու տէֆա միւճթէմէայի Ամէրիգա
ճիւմհուրիյնէթ ի խարիճիյնէ վէքիլն նու-
յնմբըր անընտա աաքիլըր մէրգուճէնին
չըգաճաղը իւմիտինի խապէր վէրմիշ տիր :

Ֆրանսա ապիւրինին , սեպտեմբեր 15
տհտնամէսի ահքեամընճա մութլագ սու-
րէթտէ կաղընտա Բօմանը թէրք իտէ-
ճէյի , իմթըրաթ օր հապթէթլէրի թարա-
ֆընտան Բարա հապթէթլէրինէ իխթար
օլունմուշ տուր :

ՀԱՎԱՍՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՑՅԷ

« Արմէշխանէյի ամիրէ մամուլաթընըն
տէրքեար օլան նէֆաաթիյնէ մէսիլ , թէր-
վիճիլէ , պու երազտէն կէզմէքտէ պուլունան
պին պէշ երազէ գարիպ նուֆուսուսն սայի
մէրհամթիվայէի հաղթթի փատիշահիտէ հալի
գարուրէթտէն վիգայէսի իշին թէշքիլ օլուն-
մուշ օլան գօմիսիօնտա վէրլիյնէ գարար իւ-
զէրինէ , միւթէալլիգ պուլունան իրատէյի
սէիլիյէի ճէնապը խիլաֆէթիվէնահի մուճիպի
ալիսի վէճիլէ , տէվայիրի մուգթաղիյնէ
թահրիր վէ իրապ պուլունան միւզէքթէրէյի
րէսմիյնտէ միւնտէրիճ սուրէթի հալ , ճիւմ-
լէնին մալիւմիւ օլունպ իւզըն , պու մահլէլէ
տէրճ ու թէմսիլ գըլընտը :

« Արմաքէշ էսնաֆը ֆիլաթը հալի ինթի-
գամտա իքէն , երկիրմի օթուգ սէնէտէն պէ-
րու պաղը էսպապ ու իլէլ հուսուսիլէ ,
սանաթ ու թիւարթիլէրի տէրէճէ տէրէճէ
թէնէզըրլէ երազ թուլարադ , վէ հէյնէթ-
ճէ տիւսուսն քէսիթէնէ տիւշար օլարադ ,
պիւթիւն պիւթիւն մահվ վէ մուշգարէզ օլ-
մադ մէրթէպէսինէ կէլիպ , իմալաթըն ին-
թըգալի րէսմի միրիսինին տախի ֆըգտանըն
միւէտտի օլմասըլա , սիւքէլաալէ մէճմուր-
լարընըն մէաշ վէ մուալիէնաթը գարշըլը-
սըղ գալարադ , աշըղտան իթաաը խալիյնէի
ճէլիլէնէ պար օլմագտա օլունուղուն հալտէ ,
սայի մուվաֆֆաղըյնէթվայէի Հաղթթի
իւրտապէնտաքալիտէ պէօյլէ պիր սանաթը
նէֆիսէնին , վէ պուլունուլա թէպիլիւ իթ-
մէքտէ պուլունան պին պէշ երազէ գարիպ
նուֆուսուսն ինդըրադ վէ իզթիւրապտան , վէ
խալիյնէի ճէլիլէնին տախի պու եօլտա մէսա-
րիֆի գայիտէտէն վիգայէսի չարէսինին թա-
սատիսի իշին , պիր միւտտէթտէն պէրու ,
գօմիսիօնու մախուսըլա Մէճիլի վալեա
վէ էնճիւմէնի խասը վիւքլատա իճրայի
թէտըգաթ իլէ իթթիլիսաղ օլունան սուրէ-
թի թէսիլիյնտէ , սըրմանըն մայէյի աղըսը
պուլունան , վէ էսնաֆը մէրգուճէնին կէ-
տիլէրինտէն հէր պիրի իշին մահ պէ մահ
իթաաը մուգարէր վէ միւրէթթէպ օլունպ ,
խալիյն գէմանտան պէրու սէրմայիսիլիք սէ-
պէպիլէ վէրլիյնէն երազէր տիրէմ վէգ-
նիտէ պէշէր ատտ սիւմ խըրգանըն գայէթ
խասա , կանի նիհայէթի տէրէճէսի օլան երազ

անարընտա օլմագ չաթըլա իթաաըլէ , պուն-
լարտան քէշիտէ իտիլէճէք սըրմանըն հուսու-
լի րէվաճ վէ իթիպարը իշին եալտըղլարընըն
գուլվէթ վէ նէֆաաթի տախի լէհարմասըն-
տան խալիս վէ ալեա օլմասըլա պէրապէր ,
անտէն էնվէն պահա իլէ սաթըլմագ վէ թէմէթ-
թիւի խալիյնէի ճէլիլէնէ ալիտ օլմագ իւզըն ,
պատէղին խալիյնէի ճէլիլէ նամ վէ հիսապընա
իմալ ու ֆիրուսթ իթտիրիլմէսի գարարաշ-
տըրլարադ , պունուսն իշին խալիյնէի ճէլի-
լէտէն պին քիսէ սէրմայէ թախսիս օլուն-
մուշ , վէ պունար իլէ լէհարմալարը ֆի-
հալը պլիյնտէ օլան ֆիլղըն մուգապէէ-
սինէ տայիր մէքթիւքաթ տայիլէպինտէն
թէրղըլմ իթտիրիլիպ , պիր սուրէթի լէֆ-
ֆէն իրապ գըլընան րուսուլատան միւս-
թիֆատ օլունուղուն վէճէ իլէ , սիւքէլաալէ-
տէ շու ուսուլ իւզըն իմալ օլունան սըր-
մալարըն ալեա վէ էսնա ճինսի , ճնա միւ-
մասիլ օլան լէհարմալարըն ֆիհաթը ճա-
րիլէսինտէն տէօրտէր , վէ էվաթ նէվի իքի-
շէր փարա նօգանընա օլարադ , մամուլա-
թը տախիլիյնտէն օլան ալեա սըրմանըն հէր
տիրէմի պէշէր պուլունուղունուլա , վէ էվ-
սաթը պէշ զուրուշ սէքիլ փարաեա , վէ էտ-
նասը տէօրթ զուրուշ օթուգ ալթը փարա-
եա սաթըլմագտա պուլունուղուն օլունուղուն-
տան , վէ իշ պու խալահաթ իճապընճա , սիւ-
քէլաալէնէի ալիլէ խալիլիյնէի ճէլիլէնին սըր-
մա ֆապիլգաաը մագադնտա թուլթուլագ
հիւք Պիւսիլ իքթիսապ իլմիշ խուկիլնտէն ,
հէր սընքի աահապը րիւթպէ վէ իւմէրա վէ
ղապթանը աաքթիլէ վէ զապթիլիյնին եափ-
տըրաճաղը իւնիֆօրմա , վէ պաղը տէվայի-
րին իմալ իթտիրէճէիլի սըրմալը էշնայի միւ-
թէնէվիսանըն տէվլէթէ նիշանլար պիր մա-
հէլլտէ եալտըրըլարըն միսիլու , սիւքէշ-
խանէի ալիլէտէ իմալ իթտիրիլմէսի , վէ իս-
թիլմալը րէսմ թահթընտա օլան մամուլա-
թըն սուրէթի մութթարիտէ վէ միւթէա-
վիլէտէ , վէ պահալարը տախի պիր րատտէ-
տէ պուլունուլա մուհասսէնաթտան օլանա-
ղը ճիւլէթլէ , էսնաֆը մէրգուճէ գօմիսիօնա
ճէլպ իլէ , պունա տայիր թէշվիլաթ իճրա
օլունաարադ , հէր նէվի էլպիսէի րէսիլէ ի-
լէ , աաքթիլի պէրլիլէ վէ պահիլիյնի Շահա-
նէնէ իւզընմու օլանագ սանճագլարըն , վէ
էլպիսէ , վէ գըլըն ու զաշիյն շէրիտէրիլլէ ,
էփօլէթ , վէ գօրտօն , վէ փիւսթիլ վէ պուն-
լարա միւմասիլ շէյլէրին , չարշուտա վէ սա-
լիր մահլէլէրտէ կալըլալարընտան էնվէն
ու նէֆիս վէ տախանըլը օլմագ , վէ պահա-
սը րէշին վիլիլմէք իւզըն , իմալընը թէ-
ահիւտ իթմէլէրիլլէ , միւստտը մուհարթէ-
րէնին միւճէտտէտէն գալէմէ ալընան օթուգ
պիր պէնտլի նիգամաթի մախուսուս մու-
հիպիլնէ , թէսիլիյնի վէ թալիլինի ֆիհա-
թըլա իճրայի իճապաթընա էմր ու ֆէրմանը ի-
սապէթիլիյնը հաղթթի ֆատիշահի շէրէֆ
էֆղայի սուսուր պուլունուլա , վէ միւզ-
թէպայի միւնիֆի իւզըն , ֆիհաթ վէ նիւ-
մուշէ մատտէսի , գօմիսիօնա միւզաքթէ
վէ թէտըղ օլունագտա օլարադ , սու-
րէթի հալ տէվայիրի միւզթալլիյնէ պիւ-

տիրիւմիչ օլմադլա, պատէզին հէր սընդֆ
ասհապը բիւթ պէնին իգթիզա իթտիքճէ,
եարտըրանագլարը էլպիսէի բէսմիյէնին սու-
րէթի միւթթարիտէ վէ միւթէսալիյէտէ օլ-
մագ, վէ էնվէնիյէթի էսպապընըն հուսուլի
իյին, պահալարը փէշին վէրիւմէք իւզրէ,
պէր մուծիպի իրատէի սէնիյէ մէմուրի մախ-
ուու մարիֆէթիյէ, վէ զօմիսիօնա գարա-
րը տէրտէսթ օլան ֆիւսաթը միւթատիւտի
փէճիիյէ, սիմքէշխանէի ամիրէտէ իմալ իթ-
տիրիւմէսի զըմնընտա ճանիպի թէշրիֆաթ-
տան ինապը հալին ինքապընա իպթիտար օ-
լունաճագ տըր:

Սալթանաթը սէնիիյէ թարաֆը ա-
լիսիտէն զուհուրա կէլէն շու իսրահաթ
վէ շու թէշվիզաթ, հատուէն զիւտուէ
թէշէքթիւր վէ մէտհ ու սէնաեա շաեան
տըր: զիրա, պիսիյէրճէ նու Ֆուսուէն էմիրի
թէտալիւ շինի մուծիպ օլմագ օլտուգտան
վէ պիսիտէն տլէյհ, տալաեքտան տէվէ-
թէ պիր պար օլաճագ օլան ֆաղըր ու
սէֆիլէրին սալըսընը էքսիլէթ մէք օլտուգ-
տան պաշգա, սանաթ ու հիւնէրին իլէ-
րու կիթմէսինի վէ քէզալէք միլք ու միւ-
լէթին քէսպի շէրէշ, վէ մէմալէքին տա-
լի մամուրիյէթինի մուծիպ օլմագ տըր:

Պուշա մանէնտ եիւզլի թէ՛ իսրահաթ
վէ թէշվիզաթա տահա միւհթաճ տըր
մէմալիքիմիլ: մէքթիւր իսրահաթ ու
թէշվիզաթըն հուսուլինէ էզճան ու տիւ-
սայ ու իգտամ վէ հիմմէթ պուլլուլմա-
տըրճա, քէտֆիէթի էլլուպա պանգալա-
րը քէնտի իրալարընը իսթանպուր կէն-
տէրտէթ տալի պէշ օն եիկիլուսի սէնէտէն
սօնրա, եինէ տահա զիւտուէ ֆաղըր հալէ
տիւշար օլաճագըմը պի իշթիպան տըր:
պիր միլքտէ հէր շէյտէն էվլէլ էհիլ տի-
րայէթ վէ սահիպ լիւսագաթ տառալարըն
չօղալմասընա շալըշըմագ ֆարը տըր:
զիրա սէրվէթ ու սէտուէթի հալին տն-
ճագ անլէրին հիմմէթ իյլէ հուսուլէ կէ-
լէպիլէճէի միւծէրէպ տիր: վէ իշթէ
վիւքէլայի ֆիլիսամ հագարաթընըն պատըր
պատիլէսինի պէշյլէ իսրահաթլար իւզէ-
րինէ տալէթէ պաշաթտըրանտա, շու
ինքեար գապուլ իթմէզ սահիլիյին եա-
վաշ կալաշ հէր տալիլէյէ, վէ հէր զա-
թըր մուսպալմըն հուշուրուտա սէր-
պէսթճէ սէր կէսթէրմէյէ պաշալմասը
տըր տէնիլէ ճալիլ տիր:

Լաքնն, միլք ու միլէթին տէրէճէյի
մաթլուպէտէ թէգառաթիւմ իտէպիլմէսի
իյին, եալընըզ էյլէ իսրահաթլարա հիմ-
մէթ պուլլուլմասը քիֆայէթ իթմէ եիպ,
իլա հէր էհալի վէ հէր էսնաֆըր բէնէթի
զուլուլմուշա ալմըշ օլան գալըմարըն վէ
մահգուրլարըն տէֆի շարէսիլէ տալի
հիմմէթ պուլլուլմագ Սալթանաթը սէ-
նիյէնին նիլէթի խալիլէսի իլթիլա-
պընտան տըր:

Պու խուսուլար իւզէրինէ բէք թաֆ-

տիրիւ պահալար եազըմագ լաղըմ կէլիպ,
շիմաթի իսէ եէր վէ վաթթիմիլ միւսաա-
տէ իթմէզ իսէտէ, եալընըզ շու գառա-
րընը սէշյէրիլ քի, էհէրի Սալթանաթը
սէնիյէ թարաֆը ալիսիտէն խառնէ-
թէն պիր գոմիսիօն թէշ քիլիյէ եալընըզ
իսթանպուլ էսնաֆլարը էմիրի թէգառ-
տիւ մինէ մանի օլմագտա օլան մատուի վէ
մանէվի սէպէպ վէ մահգուրլար թէֆ-
թիլինէ լուլթ ու հիմմէթ պուլլուլմա-
ճագ օլա, տէյէպիլիլ քի, շիմաթի
գառալ փէքէլայի ապաճ վէ մէմուրինի
քիւսմըն հէման քէտֆիէթսինտէն մէ-
թուր գալմըշ բէք շօք էսրաք զահիրէ
չօղըզ, հէր էսնաֆըն եէնիտէն քէսպի
լուհ իթմէսինի մուծիպ օլաճագ տըր:
Ֆաղաթ մէքթիւր գոմիսիօն մալիւմաթը
մուզթաղիյէթի քէսպ իտէպիլմէք իշին,
եալընըզ բէսմի մահէլէրտէ թահալի
իթմէքիլէ գանաթ իթմէյիպ, իլա,
գահիլէրտէ, մէյիսանէլէրտէ, վէ սայիլ
ճէմըյէթի մահէլէրտէ վէ էվէրտէ
կիլլի մէմուրլար բէյտա իտէրէք, հէր
էսնաֆտան պուլլուլման ֆաղաթանըն
տէրա ու թէշէքթիլինէ քէսպի իթթի-
լա իլէմէքիլէ տալի հիմմէթ իլէմէլի
տիր:

Պիլիւք քիւշիւք, մագուլ ու մէս-
նէտաթ ճիւմէլ ալէմ անլաթը քի, մէմա-
լիքիմիլին իսրահաթըր քէսիլէյէ, վէ է-
հալիլիլին տալի թէնվիլի էֆքեարա
էշէտուի իհթ ինաճը պուլլուլմա, վէ շու
իսրահաթա տալի միւպաշէրէթ օլունմուշ
տուր: Լաքնն իսրահաթը տառա իճրա ի-
տէճէք օլուպ, վէ պիզտէ իսէ էհիլ լիւսա-
գաթ տառալարըն բէք ազ պուլլուլմուլու
աշիքեար տըր, շիւնքի տառա մէքթէպ-
տէն չօղըզ: վէ մէքթէպճէ իսէ բէք է-
սէֆ իտիլէճէ պիր հալտէ պուլլուլմու-
ղուլմուլ փնքեարը ճալիլ օլմաեան սա-
հիլիլէրտէն պիրիսի տիր: շէշյլէ քի օ-
լուլ միլիօն էհալի իլին պիլիլէրճէ միւ-
քէմմէլ վէ միւլթապաճ մէքթէպլէրին
վէ հէր նէվի ուլում ու ֆիւնուլուն
թահալիլ էլլէ միլիլէթտէն իքէն, մէմալի-
քի մահրուսէյի Գահանէնին հէման հէր
թարաֆտա հէր միլէթին էթֆալը էվ-
գաթը պի պահալարընը տաղարտա, պաղ-
լարտա վէ սօգուլլարտա, տառալարտա կէ-
շիլիպ, պէլքի անճագ եիւզտէ պիրիսի
մէքեա թիպի շահանէլէրտէ թահալի մա-
լիւմաթա տէվամ իթմէքտէ տիրլէր:

Պրապալըմ թաշալարը, հիմմէթա
նէֆա իսթանպուրտա տալի, իսլամարըն
մահէլէ մէքթէպլէրինին հէման քէտֆ-
իէսի հիմապ ու թէէսսիլէթ իտէճէք պիր
հալտէ պուլլուլմուլ, վէ թրիսթիւտան վէ
Եհհուտի մէքթէպլէրի իսէ, կիւեա էվ-
րօպա մէքթէպլէր նէ ազ շօք թագլիւ
իթմէքտէ տիրլէր:

Վէլ հասըլ պիլճէ, իսրահաթըն պի

լինճիսի, վէ տէվէթ ու միլէթմիլիկն
լուհու մէքթէպլէր տիմէք օլտուղուն-
տան, Սալթանաթը սէնիյէնին նազալը
տիգալթընը խալիսանէ վէ աճիգանէ մէք-
թէպ, մէքթէպ, վէ թէքրար մէքթէպ-
լէր իւզէրինէ տալէթէ իճթիլսար իտէ-
րիլ:

— Քէսթէնճէտէն կէլէն կէմիլէրին
գարանթ ինասը գալտըրըմը իսէտէ, Օ-
տէսաաա հալեա գօլէրա պուլլուլմու-
ղունտան օրատան կէլէն կէմիլէրէ պէք-
լէթտիրիլմէքտէ տիր:

— Թրիւթէտէ տալի գօլէրա զու-
հուր իթտիլինտէն, օրատան կէլէն վա-
թօր Չանագ-գալէսինտէ գարանթ ինաեա
ալընմըշ տըր:

— «Կիրիտէն ալընան էն սօն խա-
պէրլէլէ նէզարէն, Բէթիմօ, Էտաղիա,
վէ Գանեաաաթի իսլամար իլէ Բուլար
պէյնիլտէ պաղը ուլղունսուղըն գար
վուղու պուլմուլ վէ գանլար տալի ազ-
մըշ տըր:

«Օսմանը ասիլէրի իլէ Մըսրր տալի-
րի պէյնիլտէ տէրքեար օլան իլթիլաթը
գօրպալարըն գաթ իթտիլէրի մէսու-
աթտան տըր:

«Պու պապտէ թարաֆըրգա սայիթ
մալիւմաթլար տալի կէլիլ իսէտէ,
թահաղը իսինճէյէ գառար տէրճինտէն
սարֆը նազար իտէրիլ:

Իլէնի Հէրու:

— Իզմիտէն ալարըմըզ պիր մէք-
թուպա նէզարէն, Կէշիլիւկ գաղաթընա
թապի Մուրաաա գարիյէսինտէ պու-
լունան պին խանէ գառար Հայլարն Տէ-
լի բաթաա նամ քահանաթըն, պիր գաշ-
քիշի էվինտէ պաղըլ էօլտիլմիւլլէր, վէ
հէր նէսի վար իսէ գասալ իթմիլէր տիր:

— Տիւնքի Մանգուլմէմիլտէ Հալաթի-
սաթը իտրիլիլէ իշինտէ, պիր իմրէրա-
թօրուն քէնտի վիւքէլարսիտան պիրիսի
թարաֆընտան ալարըն վէ վէրտիլի ճէ-
վապ եազըմըշ իտէ: Մէքթիւր պահաա-
քի ֆրանսա իսթիլէրի եէրինէ Ալթըրիա
օղունաճագ տըր, շիւնքի սէհվիսթ վա-
ղը օլմուշ տուր:

— . . . էֆէնտի:

1866 օգոս. 17 Չարչամպա:

Ագտէմճէ էհիլ գուրանըն կիրիֆթար օլ-
տուղու անվալը բէրիլան իշթիլմալլէրի, վէ
պիսիլան ալէյհ էլլի խանէտէն միւթէճալիլ
պիշարէնին Բուսիաեա կէշտիլէրինի զաթը-
նըզա պէնան վէ իֆատէ գըլընմըշ Էրը: պու-
տէֆա վալի բաշա հաղրէլլէրի պուրանա
թէշրիֆիլէրինտէ, ֆուգարա քէտֆիէթէն
միւսիւմ վէ զայրը միւսիլմ կէքալի վէ եէք-
զէպան միւշարիլէյհ հաղրէլլէրինէ պա ա-
ղուլալ իֆատէյի հալ իլլէտիլէր իսէտէ, հիշ
պիր ֆայիտէ կէօրէմէտիլլէրինտէն, մէյնու-
սէն լա իլաճ Բուսիաեա կիթմէքլիլէ գարաթ
վէրիպ եօլա բէվան օլմագտա տըրլար:

Ֆուգարանըն եկեղեցիէ հիւսիս շէյ գաւ-
մամը տըր, խըրսըղլարըն քէսըթիւ պիր թա-
րաֆտան, զուլում ու թէատտիեաթ տիկէր
թարաֆտան, վէ պու սէնէ իսէ հայլան գըրդը-
նը տախի իւսթէ կէլտիկինտէն, պիշարէ ֆու-
գարա նէ եաբաճաղըն շաշըմըշ տըր: Պու
խուռուս իւզէրինէ թաֆսիլէն եաղմագ ի-
շիմէ էլլէրմէտիկինտէն, մէքթուպումա խի-
թամ վիւրէրէք եալընը շու գատարը տէմէ-
յէ ճէսարէթ իտէրիւմ քի, ճանիքտէ տէվէթ
ու վաթան խայինլէրի քէք չօգ օլտուզուն-
տան, էկէրշի թարաֆը մէրահիւմ սիւմաթը ճէ-
նապը թաճտարիտէն ֆուգարաեա մէրհամէ-
թէն պիր իքի սէնէլէք վէրկիլէրի մուաֆ
տղուրուլա պիլէ, շու մէմէքէթտէն խըրսըղ
լար վէ խուսուտիլլէ անլէրին պէօճէք պաշի-
լէրի վէ միւրթէշիլլէք պիր թաղըմ սէրվէթ
ու սաման սահիպի օլմուշ քիմսէլէր գալտըր-
ըրմատըգճա հիւսիս վազըթ ֆուգարանըն
հալի իսլան օլմաղ. չիւնքի, սէնէտէ Տէվէ-
թէ վէրտիքէրի վէրկիլէն իքի միսլի տախի
խըրսըղլարա, վէ պուլունան վիւճուհլարա
պիլէր ճիւնէլլէ. . . վէրմէքտէ տիրէր:

Պուրատաքի ֆուգարանըն անվալը հաղըրէ-
սինի թէֆթիլ զըմնընտա, տէվէթ ու վաթան
դայրէթիլլէ մէլուֆ վէ միւթթասըթ պուլու-
նան պիր գաթ թայնիլն օլունսա, գաննըմճա
քէք էյի օլուր:

Պիշարէ վէ սէֆիլ քէօյլիլէրի, «Բաթրիք-
թանէյէ եաղտըգ, եաղընտա հալինիդ րէք
էյի օլաճադ տըրմ տէյէրէք, վէ պիր թաղըմ
իւմիտլէր վիւրէրէք եօլլարընտան ալը գօյմագ-
տա իսէքտէ, պու անէտէկին Բաթրիքիսանէ
թարաֆընտան նէ եաղտըղըմըղա պիր գար-
շըրըգ, վէ նէտէ Առաշնորդ թայնիլինէ տայիր
պիր հիւմէթ օլունմատը. աճապա էհալի
կիթտիքտէն սօնրա մը կէօնտէրէճէք տիր Ա-
աաշնորդու:

Մէմէրճի օլլու մէշհուր հայտուտ թէքրա-
րէն մէյտանէ չըգմըշ, վէ Չարշամպահա կէլ-
տիլինտէ տօղրու համիսի վէ աղասը պուլու-
նան գաթըն խանէսինէ կիթմիշ, վէ ֆէրտասը
կիւնիւ քիւր սիւան օլարագ տաղլարա չըգ-
մըշ տըր. մէսմուաթա նէգարէն պիր գաշ
քէֆիլ տախի քէյտա իյլէմէքտէ տիր. պուն-
տան սօնրա էօլէնլէրին վէ սօեուլանլարըն
հիսապը կալընըգ ճէպրայիլ վէրէպիլիւր ճէ-
նապը Բիւպրիայէ:

Կէօլլէրի րուշէն օլուն օլ գաթըն, զի-
քա իրատ գաբուսունուն պիրիսի թէքրարէն
աշըտը:

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԲՈՎԸ

. . . Խմբագիր .

Մօտերս գրած եւ ձեր պատուական եւ
աղգօգուտ յրազրոյն 129. 133. եւ 134
թիւերով հրատարակուած «Դաստիարակու-
թիւն» անուամբ յօդուածիս մէջ արդի 'ի
գործ գրուած տարտամ եւ անօգուտ գա-
տիարակութեան մէթօտը՝ մարդկային սէռը
թշուառութեան գուրը գլտորոզ հին ու մա-
ցառուտ շալիլէն շատ տարբեր չըլլալը, եւ
այն աղօտ ընթացքով արդի լուսաւորեալ
եւ քաղաքականացեալ դարուս տրամադ-
րութեանցը յարմար օգտակար արդիւնքներ

յառաջ գալու նկատմամբ յոյս ունենալուն
անհիմն ըլլալը, եւն. օրինակով յայտնելէս
վերջը, ըսեր էի թէ, «Դաստիարակութիւ-
նը օրօրոցէն կսկսի»:

Այո՛, մանկան դաստիարակութիւնը
օրօրոցէն կսկսի, եւ մինչեւ մահուան դուռը
կը վերջանայ:

Ինչ է նորածին մանուկը.

Սոսկ շարժուն, եւ ճշուն կենդանական
«մօտել» մը կամ անհարթ կաղապար մը
. . . որ աղատամիտ, բանիբուն կատարեալ
մարդ, կամ մարդկային սեռին աղնիւ ան-
գամ մը ըլլալու համար, ճշմարիտ դաստի-
արակութեան ֆիզիզական, բարոյական եւ
իմացական ազատ ու մաքուր բովէն անց-
նելու է:

Որո՞ւ ձեռօք, եւ կամ ո՞վ պիտի ըլլայ
ատոր անկեղծ գործադիրը, որ պէտք եղած
օգտաւէտ եւ իմացական սնունդը աղատօ-
րէն եւ կարեկցաբար մատակարարէ մինչեւ
'ի կատարելութիւն:

Բնականաբար նախ իր ծնողքը, եւ ապա
վարժապետ, կամ դասատուն:

Աս երկրին մէջ շատ հաղուադիւտ, եւ
գուցէ չնաչխարհիկ բան մ'է գտնել մանկան
դաստիարակութեան յարմար տրամադրու-
թիւն ունեցող ծնողք, կամ վարժապետ մը:

Խօսքս ստուգելու համար ընթերցող,
գնա, շրջէ մայրաքաղաքիս ամէն թաղերը.
Ասիոյ եւ Թրակիոյ քաղաքները, մօտիւ ամէն
դպրոցները եւ տունները ու ուշադրութեամբ
դիտէ վարժապետաց եւ ծնողաց վարմունք-
ները, եւ ըսէ յայտնապէս եւ անկեղծաբար
թէ 100 ին 1000 ին կամ 10,000 ին մէջ մա-
նուկ դաստիարակելու յարմար քանի՞ ծնողք,
կամ քանի վարժապետ պիտի կրնաս գտնել:

Երբ ճշուն մանկիկն իբրեւ հողանիւթ
կոշտ զանդուած մը աշխարհ կուգայ, կամ
թէ ըսեմ, մութ ու կաշկանդեալ բանտէ մը
իբրեւ. աղատ ու լուսաւոր աշխարհ մը կել-
լէ թեւերն ու ոտքերը աղատօրէն շարժե-
լով ու ճչելով, այն ատեն առաջին տեսած-
նիս ի՞նչ է: Նախ տղէտ մանկաբարձ մը,
եւ այնուհետեւ շարունակ մայրը, կամ ո՞ր
իցէ կին մը անոր թեւերն ու ոտները, այն է
խեղճ մանկիկին ֆիզիզական կարողութիւնը
զօրացընող գործարանները պիտի մը կը կա-
պեն, եւ կը կաշկանդեն ու իբրեւ ծառի կոճղ
մը օրօրոցին մէջ կը պրկեն ու կը թողուն, եւ
ապա անոր իմացական կարողութեան գոր-
ծարանը, այն է ուղեղը թմբեցունելու հա-
մար (նոցա լեզուով քնացունելու համար)
սաստիկ դրդիւնով մը օրօրօցը կը շարժեն
այնպէս որ՝ խեղճ մանկիկին ուղեղին պարկը
սաստիկ սարսամբ լաւ մը թմբի, եւ քը-
նանայ:

Աղատ Աստուածն հողանիւթ զանդուածի
մը կենդանութեան շունչ փչելով կը զրկէ
աշխարհ, որ օր քան զօր աճի, մեծնայ եւ
զարդանայ թէ նիւթապէս, թէ բարոյա-
պէս եւ թէ իմացականապէս՝ նա եւ շարժի
խօսի եւ գործէ աղատօրէն, որպէս զի բը-
նութեան բարիքները վայելելով թէ զինքը
եւ թէ իր ընկերակիցները երջանիկ ընէ. . .
բայց աղատ Արարչին ազատ արարածը մէ-
կէն անգթաբար կը կապեն կը կաշկանդեն,

եւ կը պրկեն. . . ինչպէս որ առաջները նոր
հարսերուն լեզուները կը պրկէին (եւ գուցէ
դեռ Ասիայի մէջ կը պրկեն) չխօսին հա-
մեստութիւն եւ քաղաքավարութիւն համա-
րելով:

Ահա դաստիարակութիւն մը, որ շարժուն
եւ կենդանի էական իբրեւ կոճղ կամ ան-
շարժ արձան մը, եւ բանական իբրեւ ան-
բան, կամ փքալից տիկ մը կը դարձունէ:

Երբ խեղճ մանկիկը այն սոսկալի կապե-
րէն ալ ազատի նէ, յիմարական ու ցնորա-
կան նախապաշարունակներով կաշկանդուած
տղէտ ու խեղճ կնկան մը գիրկը պիտի ըլ-
լայ իր դաստիարակութեան բովը. որ ըսել
է առաջին անգամ այն խեղճ կնկան ցնո-
րական նախապաշարունակները եւ յիմարական
կարծիքները իբրեւ դաստիարակութեան սը-
նունդ պիտի ընդունի իր դուտ ու մաքուր
մտքին մէջ. այնուհետեւ դպրատունը դրկը-
ւած ատենն ալ դժբաղդաբար մոլի գաղա-
փարներու տէր տղէտ դաստիարակի մը ձեռքն
յինայ նէ, ալ երեւակայէ թէ ի՞նչ սոսկալի
հրէշ մը եւ մարդկային ընկերութեան մա-
հաշունչ վէրք մը, կամ փորձանք մը պիտի
ըլլայ, երբ անկէ դուրս ելլէ:

«Պագոն» թէեւ հարիւրաւոր տարի ա-
ռաջ մտաւոր բանտին նիդերը Չախշախեց,
եւ հրաման տուաւ մտքին, որ ազատօրէն
երթայ, շրջի եւ քննէ բնութիւնը»: Բայց
դեռ այս երկրին համար չէ եղեր. քանզի
տախտին մարդկային մտաւոր բանտին նի-
գերն աւելի զօրացունող Լոյալի թոռանց
կռաններու ձայնը կը լսուի ամէն կողմէն:

ԹԱՏՐՈՆ ԱԶԻԶԻԹԷ Մ. ԲԱԶԻԻ

ԻԻՍԿԻՏԱՐ ՊԱՂԼԱՐ ՊԱՇԸ

ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄ ԶԻՇԴ 21-1

Ի ՆՊԱՍՏ ՕՐ. Ե. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ԱՌԱԶԻՆ
ԿԱՐԴԻ ԳԵՐԱՍԱՆՈՂՈՑ

Է Լ Ո Տ Ի Ա

ԿԱՄ

ՄԵՆԱՍՏԱՆԻՆ ԿՈՅՈՐ

Սոյն ներկայացուած աւելի չքեղ ու եր-
բէք նմանը չ'տեսնուած փառաւորութեամբը
հանդիսացնելու համար 'ի պատիւ Օր. Ե.
Դարադաշեանի դերասանական հանճարոյն,
թաղին պատուարժան բնակիչներէն մէկ քա-
նի պատուաւոր անձինք միանալով բոլոր
հոգերն իրենց վրայ առին:

Ուստի սիրելի է յուսալ որ Արգոյ աղ-
գայինք ալ սոյն արտաքոյ կարգի ամենա-
չքեղ հանդիսին ներկայ ըլլալով՝ կը բարեհա-
ճին նաեւ իրենց խրախուսիչ ներկայու-
թեամբը պատուել նպատիւ սոյն երեկոյթը:
Գինը սովորականներն են:

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆԹ ԶԵՐԱԼՏԸՆ ԹԱՊԻԱՆԵՍԻՆՏԷ
ԳԵԹ-ՅԱՆՏԱՆ 30ԴԻ ԵՈՒՑԱ, 30ԹՕԿՐԱՅ ԱԳՈՒԼԱ
ՊԻԱՏԵՐԼԵՐ ԳԱՐԵՐՈՐԵԱՑ ՆԻՏԵՐՈ 519: